

Kultūras ministrija

Projekts
„Latvijas romu platforma III: sadarbības un līdzdalības veicināšana”

Pieredzes apmaiņas seminārs par romu mediatoru darbu Latvijas pašvaldībās

Rīga

2019. gada 30. maijs.

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības
programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

*Šī prezentācija ir izstrādāta projekta
„Latvijas romu platforma III: sadarbības un līdzdalības veicināšana” ietvaros”
ar Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014 – 2020” finansiālo atbalstu.
Par pasākuma saturu atbild Sandra Kraukle un tajā nav atspoguļots Eiropas Komisijas viedoklis.*

Semināra mērķis

Iepazīties un izvērtēt romu mediācijas praksi četrās Latvijas pašvaldībās (Jelgavā, Rīgā, Valmierā un Ventspilī) laika posmā no 2018. gada oktobra līdz 2019. gada aprīlim romu mediatoru darbības tālākai attīstībai un pilnveidošanai.

Semināra uzdevumi.

- **Apzināt romu mediatoru paveikto** dialoga veicināšanā starp maznodrošinātām romu ģimenēm un pašvaldību iestādēm (skolām, sociālo dienestu, domes pārvaldi), kā arī Nodarbinātības valsts aģentūru.
- **Identificēt pozitīvās izmaiņas mediatora darbā**, ko nesusi mediatora pieredze, strādājot iepriekšējā Latvijas romu platformas projektā (2017./2018.gadā).
- **Izvērtēt** romu mediatoru un pašvaldības iestāžu pārstāvju savstarpējās **sadarbības rezultātus un labo praksi**, analizēt ieguvumus un izaicinājumus.
- **Veicināt romu mediācijas prakses tālāku attīstību**, apzinot priekšlikumus un ieteikumus esošo romu mediatoru darbības pilnveidei un jauno romu mediatoru piesaistīšanai.

Romu mediatoru darbības pamatvirzieni un uzdevumi

- veicināt saziņu un dialogu starp pašvaldības iestāžu darbiniekiem un romu ģimenēm, uzlabojot romiem pieejamību valsts un pašvaldības pakalpojumiem šādās jomās:
 - izglītība,
 - sociālie jautājumi,
 - piekļuve veselības aprūpei,
 - nodarbinātības veicināšana un bezdarba mazināšana;
- apzināt romu vajadzības un informēt pašvaldības atbildīgos pārstāvjus par romu problemātiskajiem jautājumiem;
- sekmēt romu iesaisti Eiropas Sociālā fonda atbalsta pasākumos, lai palīdzētu romiem vienlīdzīgi ar citām mērķa grupām izmantot pieejamas atbalsta iespējas;
- iesniegt atskaiti par paveikto.

Mediatoru ētikas kodekss

1. Ievēro likumu prasības.
2. Ievēro cilvēktiesības un ciena visus cilvēkus, rīkojas godīgi un vienlīdzīgi pret visiem, pildot savus pienākumus.
3. Ir atbildīgi par palīdzības sniegšanu, taču nav atbildīgi par jebkuras problēmas atrisināšanu, kurās nonāk romi vai kādas iestādes personāls.
4. Mediators cenšas ātri palīdzēt atrisināt problēmu, kā arī rīkojas, lai jau laicīgi novērstu tās rašanos.
5. Nestāsta citiem mediatora darbā iegūto informāciju.
6. Neizmanto mediatora stāvokli un varu, lai izrīkotu, iebaidītu vai nodarītu kaitējumu citiem.
7. Ievēro romu kopienas kultūru un tradīcijas, ja vien tās nav pretrunā cilvēktiesību un demokrātijas pamatprincipiem.
8. Ciena visus sabiedrības pārstāvjus.
9. Stingri nodala darbu un privāto dzīvi.
10. Sadarbojas ar citiem mediatoriem un profesionāļiem.

Projekta „Latvijas romu platforma II” noslēguma ieteikumi mediatoru darba pilnveidei

IETEIKUMI	ĪSTENOŠANA
Nepieciešama pašvaldības un valsts institūciju sadarbība un atbalsts romu mediatoram, atrast kontaktpersonu (koordinatoru, uzticības personu, mentoru) pašvaldībā, kurš, zinot konkrēto situāciju un iespējas, varētu operatīvi ieteikt mediatoram optimālo rīcības variantu, konsultēt, atbalstīt.	Pašvaldībās mediatoriem ir izveidojušies kontakti un ciešāka sadarbība ar konkrētas jomas pārstāvi, kurš atbalsta atbilstošo jautājumu risināšanā. Visproblemātiskākā situācija šajā jautājumā joprojām ir Rīgā
Finansējuma nodrošināšana mediatoru darba atalgojumam, atbilstoši darba stundām, apsverot nepieciešamību pagarināt mediators darba laiku no 4 stundām uz 6 vai 8, ņemot vērā katras pašvaldības vajadzības.	Ventspils pilsētas pašvaldība radusi iespēju nodrošināt līdzfinansējumu savam romu mediatoram Maldai kā romu ģimeņu asistentam, Jelgavas pilsētas pašvaldība apmaksā vēl papildus darba dienas mediators darbam rotaļlietu bibliotēkā “Ringla. Valmieras pašvaldība plāno mediators darba līdzfinansējumam piesaistīt līdzekļus no ES struktūrfonda programmas.
Tehniskais nodrošinājums – iespēju romu mediatoram izmantot pašvaldības telpas sarunām ar romiem, ja ir nepieciešams, transportu.	Jelgavā pašvaldība uztur un apmaksā telpas, kurās darbojas romu mediators. Ventspilī tiek meklēta atbilstoša vieta – telpa, kurā romu mediatoram tikties ar romiem. Valmierā pašreiz telpu jautājums netiek aktualizēts, jo tieši pilsētā romu ģimeņu skaits nav liels.
Mediatoriem sniegt informāciju par paveikto kontaktpersonai pašvaldībā vai to institūciju, ar kurām notiek sadarbība, vadītājiem, informējot gan par paveikto, gan turpmāk plānoto.	Ventspilī romu mediators katru mēnesi tiekas ar pašvaldības vadītāja vietnieku, iesniedz atskaiti par mēneša laikā paveikto un plāno turpmāko. Jelgavā romu mediators paveikto apkopo Sabiedrības integrācijas pārvaldes vadītāja.

IETEIKUMI	ĪSTENOŠANA
Veicināt mediatora atpazīstamību	
. Popularizēt romu mediatoru labās prakses piemērus, lai par tiem zinātu plašāka sabiedrība, tā veicinot savstarpējo sapratni, toleranci.	Informācija pašvaldības masu mēdijos (Jelgava), republikas presē. Tiek praktizēta pieredzes apmaiņa starp Ventspili un Jelgavu.
. Romu mediatoriem vēl aktīvāk piedalīties izglītības iestāžu pasākumos - vecāku sapulcēs, caur bērniem uzrunāt vecākus, lai informācija par romu mediatoru nonāk pie tiem romiem, kuriem mediatora atbalsts ir nepieciešams.	Romu mediatori savās atskaitēs atspoguļo šī ieteikuma īstenošanu.
. Piedāvāt mediatoriem supervīzijas, mazinot «izdegšanas» risku, jo situācijas, ar kurām romu mediatoriem jāsastopas un jārisina, nes līdzī gana daudz negatīvisma.	

Ieteikumi romu mediatoru sagatavošanas apmācības pilnveidei

IETEIKUMI	ĪSTENOŠANA
Semināra dalībnieki romu mediatoru apmācībā rosina rast iespēju pastiprināti pilnveidot: 1.komunikācijas,konfliktu risināšanas un prezentācijas prasmes, jo tās mediators darbā nepieciešamas katru dienu	Projekta ietvaros 2019.gada 4 un 5 aprīlī, Valsts administrācijas skolā romu mediatoriem bija iespēja piedalīties kursos “Komunikācijas kompetence: kā sarunāties, saprasties un sadarboties” un saņemt sertifikātu.
darba plānošanas prasmes, lai darbs būtu sistemātisks, tiktu laicīgi plānotas tikšanās ar dažādiem pašvaldību speciālistiem	
digitālās prasmes atskaišu, ziņojumu, atgriezeniskās saites un darba prezentēšanas materiālu veidošanai.	Digitālās un atskaišu veidošanas prasmes tiek attīstītas praktiskā darbībā.
Mediatoru apmācībā būtu lietderīgi iekļaut projektu vadību un sevis pašpilnveides jautājumus.	Pašpilnveides jautājumi tika aktualizēti Kapacitātes stiprināšanas un līdzdalības veicināšanas seminārā romu sievietēm “Sievietes kopienā un darbībā”

Hēlija stienis

- Nolieciet stieni uz grīdas!
- Visu komandas dalībnieku katras rokas rādītājpirkstiem nepārtraukti jāsaskaras ar «hēlija stieni».

Romu mediatoru paveiktais. Ināra Kozlovskā, Jelgava

- Skolas kavējuma iemeslu noskaidrošana, ģimeņu apmeklējumi, veidota sadarbība ar skolotājiem, izglītības iestāžu administrāciju, sociālajiem pedagogiem, noskaidrots romu bērnu viedoklis par dažādiem jautājumiem, risinātas konfliktsituācijas, piemēram, par emocionālo vardarbību
- Romu faktiskās dzīves vietas noskaidrošana
- Romu bērnu iesaistes veicināšana projektā “Pumpurs”
- Skaidrojums ģimenēm par dažādu dokumentu saņemšanas iespējām, nepieciešamajiem dokumentiem
- Sadarbība ar probācijas dienestu
- Sadarbība ar Jelgavas pilsētas Sociālo pārvaldi
- Dalība sabiedrības integrācijas pasākumos un to organizēšana – konkursi, pasākumi, vasaras nometne
- Rotaļlietu bibliotēkas “Ringla” popularizēšana un darbības nodrošināšana
- Piedāvājuma noskaidrošana neformālajai izglītībai
- Romu kultūras popularizēšana, romu pārstāvniecība Jelgavas nacionālo kultūras biedrību asociācijā
- Sazināšanās ar ārzemēs dzīvojošām romu ģimenēm, kuras vēlas atgriezties Jelgavā
- Jelgavas romu informēšana, iesaiste un motivēšana piedalīties Jelgavas pilsētas kultūras pasākumos, pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs un konkursos.
- Mediatora labās prakses popularizēšana (Žurnāls “Ieva”, “Jelgavas Vēstnesis”, sadarbība bakalaura darba izstrādei)

Romu mediatoru darba prakse

Katrs mediators dalās savā mediatora darba pieredzē, ietverot informāciju par šādiem jautājumiem:

- Ko uzskatu par svarīgāko un ko par veiksmīgāko savā mediatora darbā?
- Grūtības, ar kurām nācās saskarties, veicot mediatora darbu. Kā tās tika pārvarētas?
- Kas manā darbā mainījies, salīdzinot ar pagājušo gadu? Vai ir situācijas un problēmas, kas tika atrisinātas pagājušajā gadā un pašlaik, vairs nepastāv? Vai ir jautājumi, kas aktualizējušies tikai šogad?

- Gribu pateikt lielu paldies par romu mediatora kopējo sadarbību.

Romu mediatoru paveiktais. Marta Paņko. Rīga

- Sadarbība ar pirmsskolu pedagogiem un skolu sociālajiem pedagogiem, noskaidrojot jautājumus par romu bērnu kavējumiem, uzvedību, higiēnu, risinot konfliktsituācijas
- Sadarbība ar probācijas dienestu un policiju
- Sadarbība un palīdzība romu ģimenēm (darba atskaitēs minētas 22 ģimenes):
 - darbā iekārtošanās jautājumos
 - pabalstu, bezdarbnieka statusa, invaliditātes un citu dokumentu kārtotā jautājumos,
 - īres parādu segšanas iespēju meklēšanā,
 - asistenta nodrošināšanai
 - pārtikas paku, humanitārās palīdzības saņemšanai,
 - dalība tiesas sēdēs kā tulkam uz un no romu valodas
 - palīdzība nokļūšanai pie ārsta.
- Romu jauniešu uzrunāšana iesaistei projektā “Proti un Dari”

Romu mediatoru darba prakse

Katrs mediators dalās savā mediatora darba pieredzē, ietverot informāciju par šādiem jautājumiem:

- Ko uzskatu par svarīgāko un ko par veiksmīgāko savā mediatora darbā?
- Grūtības, ar kurām nācās saskarties, veicot mediatora darbu. Kā tās tika pārvarētas?
- Kas manā darbā mainījies, salīdzinot ar pagājušo gadu? Vai ir situācijas un problēmas, kas tika atrisinātas pagājušajā gadā un pašlaik, vairs nepastāv? Vai ir jautājumi, kas aktualizējušies tikai šogad?

Romu mediatoru paveiktais. Malda Avramenko. Ventspils

- Regulāras tikšanās ar skolu administrāciju, sociālajiem pedagogiem, skolotājiem, skolās pārrunas par iekšējās kārtības noteikumu ievērošanu, skolas apmeklējumu, cieņas, iecietības un tolerances jautājumiem skolēnu savstarpējai saskarsmei, konfliktsituāciju risināšana
- Regulāras tikšanās ar Ventspils domes priekšsēdētāja vietnieku darba atskaitei un turpmākai plānošanai
- Sadarbība ar Dzīvokļu nodaļas darbiniekiem par dzīves apstākļu uzlabošanu trūcīgām ģimenēm īres parādu restrukturizācija
- Sadarbība ar bāriņtiesu, romu bērnu iekārtošana audžuģimenēs
- Darbā iekārtošanās jautājumi NVA
- Sadarbība ar sociālo pārvaldi, Valsts policijas nepilngadīgo lietu inspektori, tiesu izpildītājiem
- Dalība domes administratīvās komisijas sēdēs
- Atbalsts dokumentu kārtošanā
- Sadarbība ar biedrību “Sarkanais Krusts”
- Sadarbība ar Izglītības pārvaldi bērnu dzīves vietas noskaidrošanai, kuri nav reģistrēti nevienā izglītības iestādē
- Rīgas Infektoloģijas centra apmeklējumi romu bērnu diagnostikai un ārstēšanai
- Labās mediatora darba prakses popularizēšana

- Sociālā dienesta viedoklis ir, ka Malda Avramenko veiksmīgi pilda savus mediatora pienākumus Ventspils pašvaldībā. Ir novērojama veiksmīga komunikācija, ieinteresēta iniciatīva un motivācija darboties.
- Sociālais dienests novērtē Maldas Avramenko darbību, pildot romu mediatora pienākumus. Pateicoties romu mediatoru ieviešanai pašvaldībā, esam ieguvuši arī veiksmīgu ģimenes asistentu romu ģimenēm ar bērniem, kurās nav pietiekamas prasmes un zināšanas bērnu audzināšanā un aprūpē.

Romu mediatoru paveiktais. Vija Korenovska. Valmiera

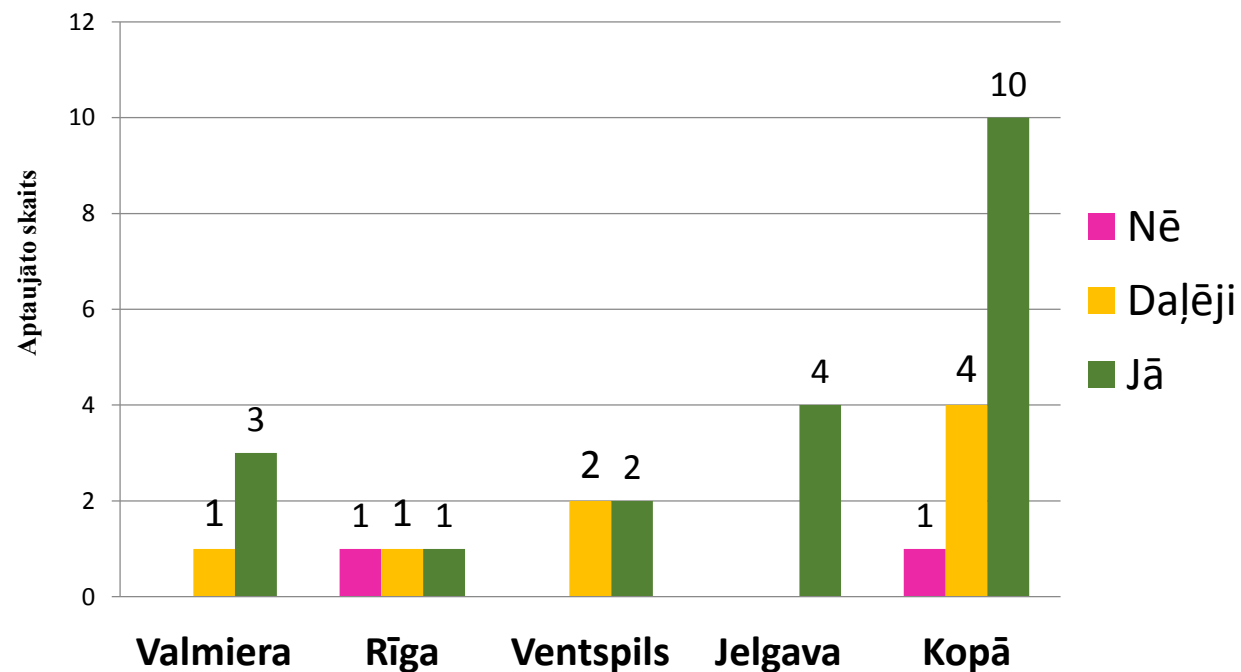
- Sadarbība ar Izglītības pārvaldi, izglītības iestādēm, pirmsskolas izglītības iestāžu un skolu apmeklējumi par mācību kavējumiem un bērnu higiēnas jautājumiem
- Sadarbība ar Valmieras Sociālo pārvaldi, bāriņtiesu,
- Sadarbība ar romu ģimenēm
 - dokumentu noformēšanai
 - dzīvokļu jautājumu risināšanai, malkas iegādei
 - kārtības un tīrības uzturēšanai
 - sabiedriskās kārtības noteikumu ievērošanai
 - Informēšanai par ārpusstundu pasākumiem izglītības iestādēs, piedalīšanās iespējām
- Sadarbība ar biedrību «Sarkanais Krusts»
- Sadarbība ar pašvaldības policiju
- Dalība Valmieras pašvaldības sēdēs

- Vija strādā ļoti labi. Uzskatu, ka ir liels atbalsts darbā ar cittautiešu bērniem.
- Pašvaldība augstu novērtē mediatores ilgstošo ieguldījumu darbā ar romu kopienā Valmierā. Jau no 2018.gada rudens, romu mediatore vairākkārt tika izteikusi vēlmi neturpināt šo darbu, cienījamā vecuma un veselības stāvokļa dēļ.

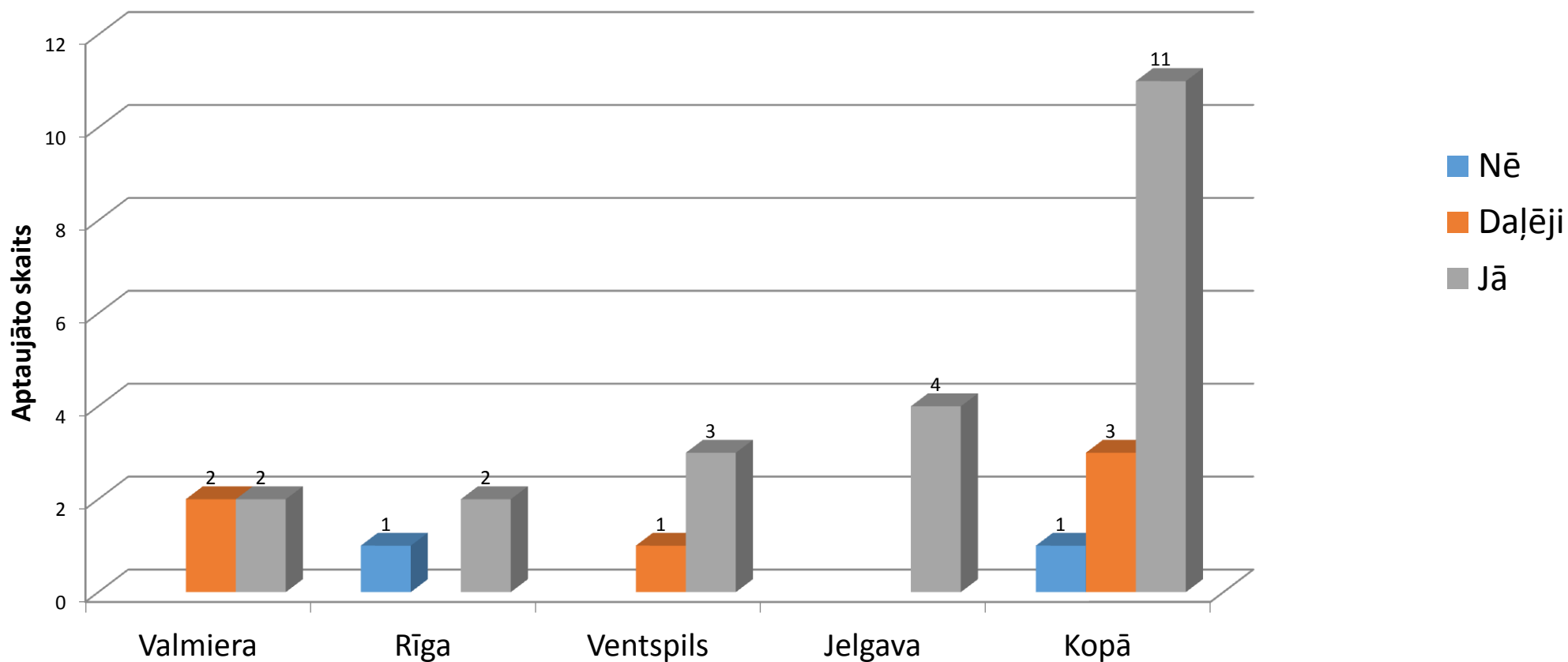
Romu mediatoru darba rezultātu izvērtējums

Pašvaldības darbinieku aptauju kopsavilkums

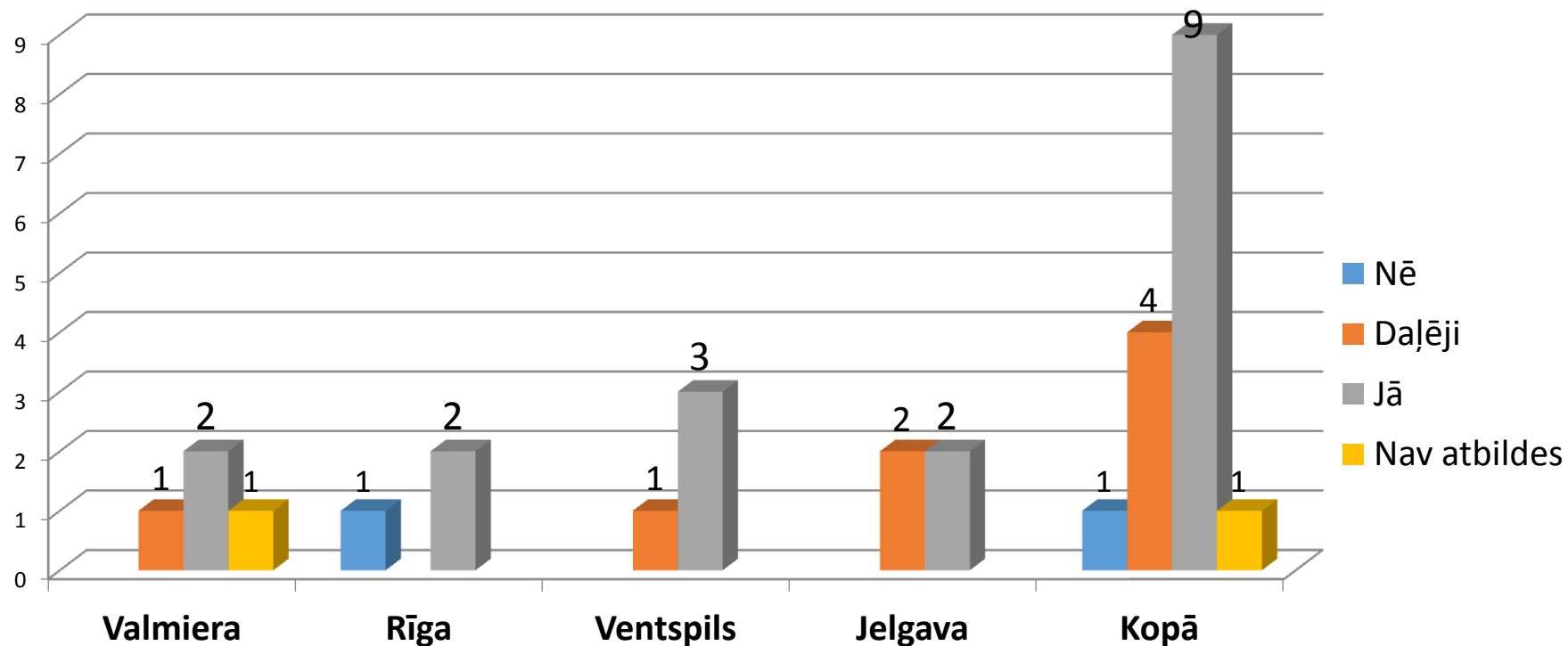
Vai romu mediators ir uzlabojis saziņu starp romu ģimenēm un valsts pārvaldes/pašvaldības iestāžu darbiniekiem?

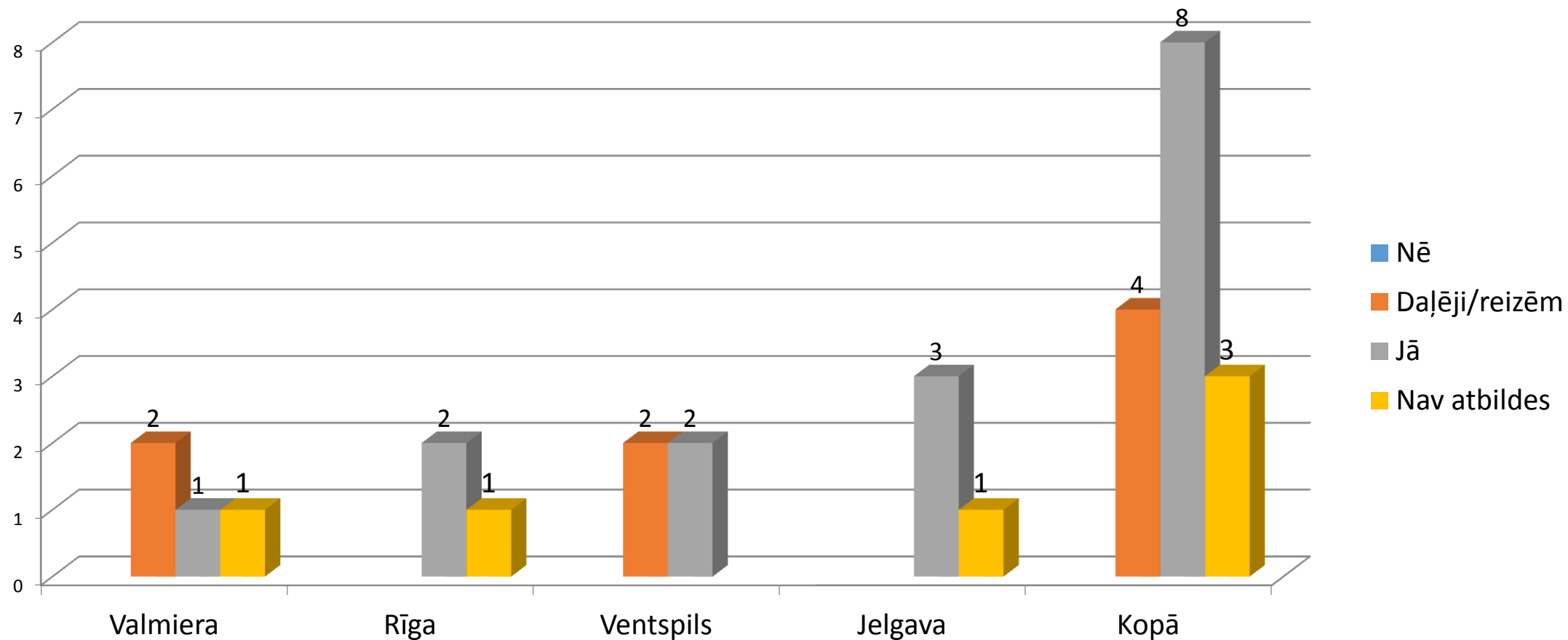
Vai romu mediators iespēju robežās ir apzinājis romu situāciju un ziņojis vietējās pašvaldības pārstāvjiem par romu aktuālākajām vajadzībām un problēmām?

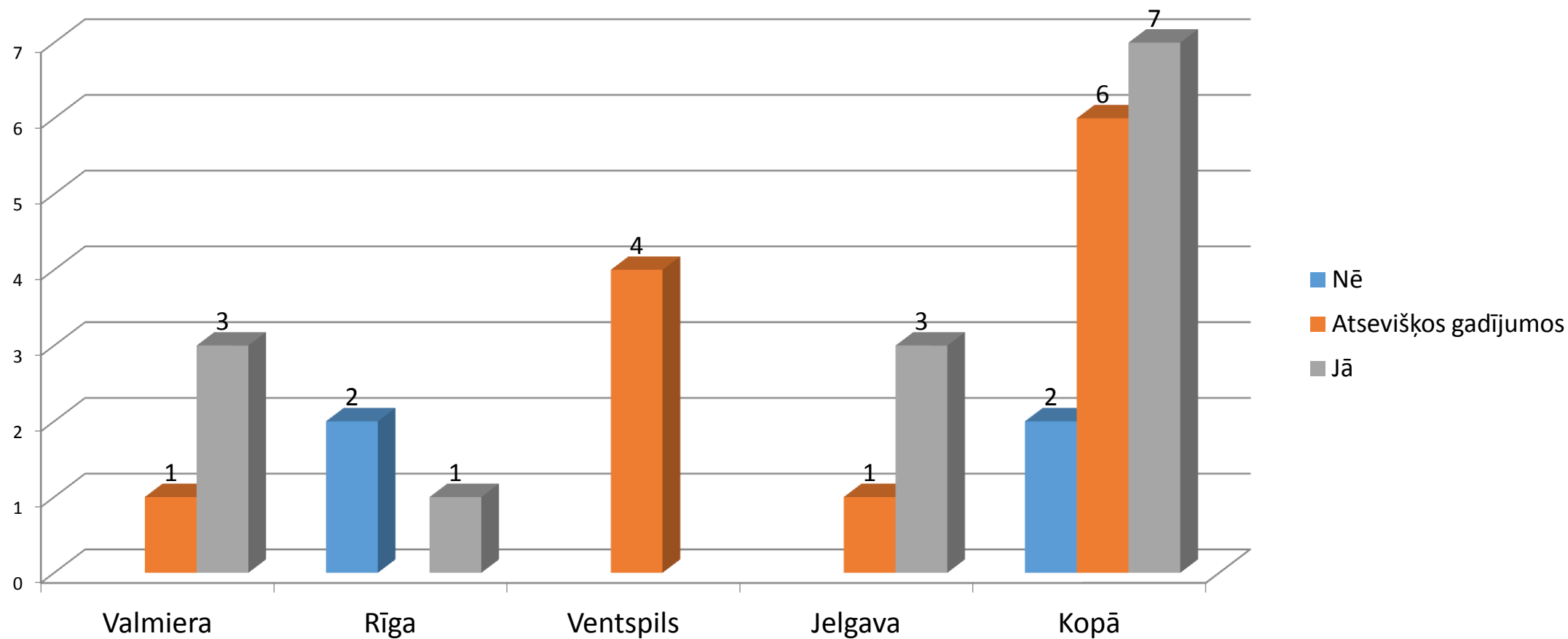
Vai uzskatāt, ka romu mediators ir veicinājis romu piekļuvi pašvaldības pakalpojumiem?

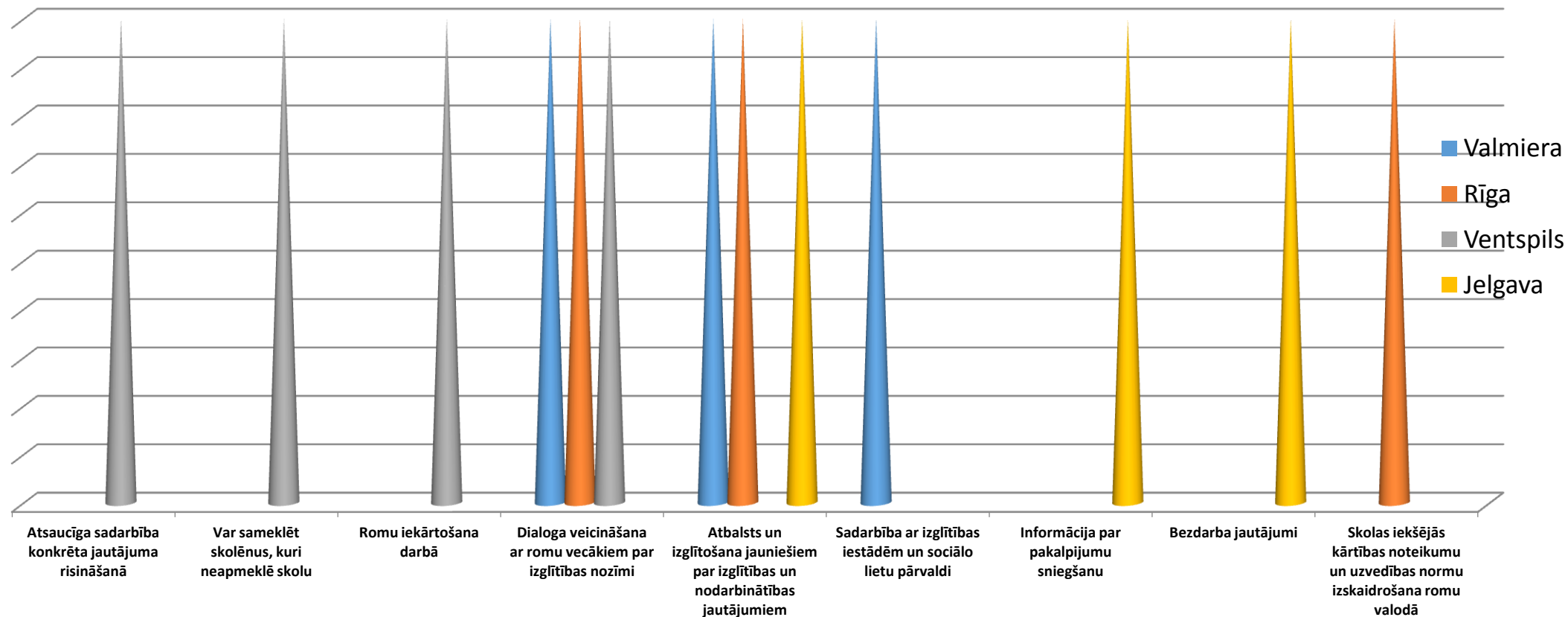
Vai romu mediators ir saskaņojis savu rīcību ar pilsētas pašvaldības iestādēm un/vai valsts aģentūrām vietējā līmenī?

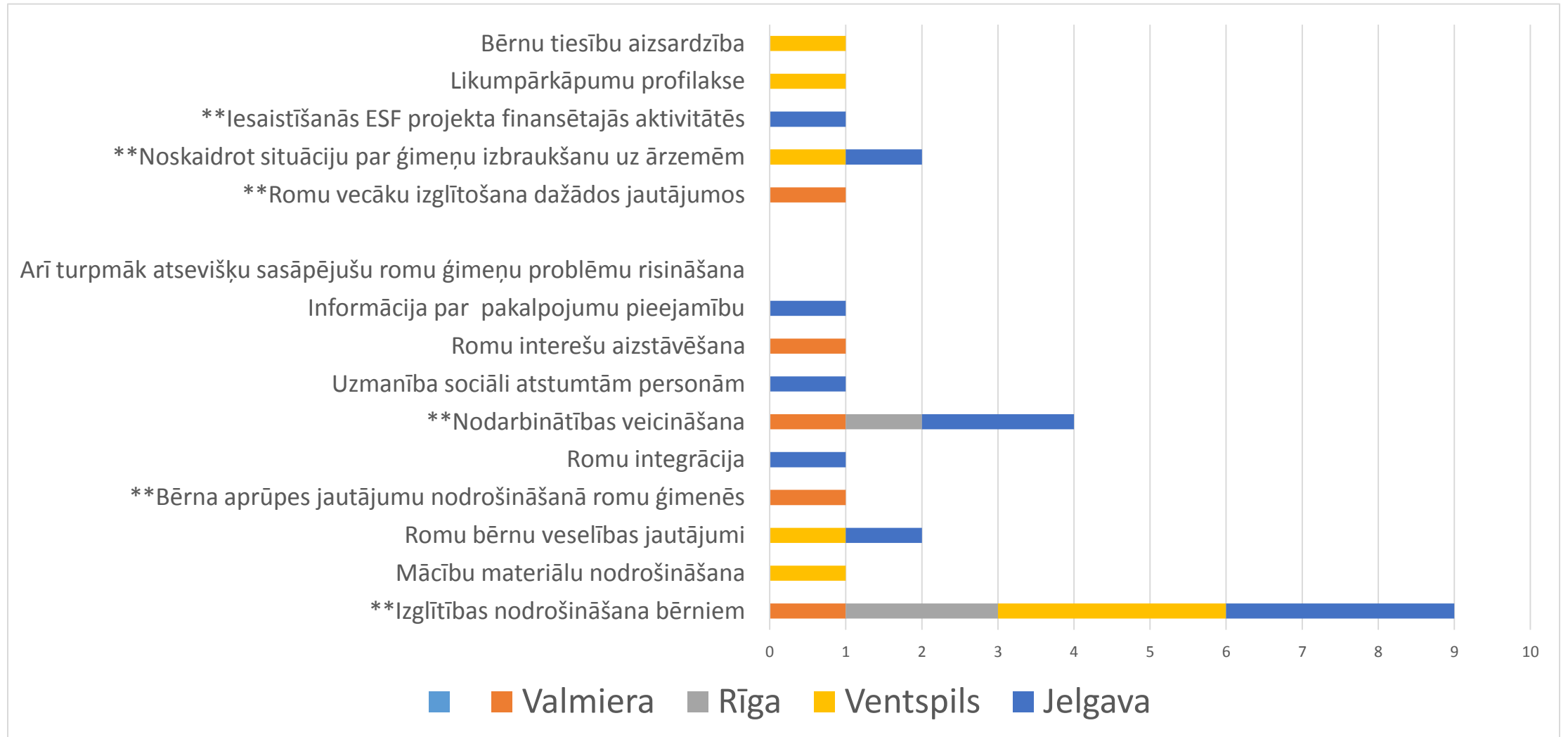
Vai esat aicinājuši romu mediatoru kopīgai darba izvērtēšanai, tālākai plānošanai Jūsu darba jomā?

Kādi, Jūsaprāt, ir galvenie/svarīgākie romu mediators paveiktie darbi tajā pašvaldības darbības jomā, kuru Jūs pārstāvat?

Kādi jautājumi, jūsuprāt, mediatoram jūsu pašvaldībā būtu jāpatur redzeslokā turpmāk?

Ieteikumi

- Ņemot vērā romu tautības cilvēku daudzumu Ventspilī, vienam romu mediatoram nav pietiekami daudz resursu visu jautājumu risināšanai. Ieteicams arī rast iespēju Pārventas pamatskolā nodrošināt iespēju strādāt romu tautības skolotāja asistentam.
- Rast iespēju projekta ietvaros nodrošināt mediatoru tālākizglītību, piemēram, saskarsmē ar specifiskām klientu grupām u.c. pēc nepieciešamības.
- Rast iespēju vairāk kontaktēties ar romu biedrībām Latvijā un kopā organizēt plašākus pasākumus, iesaistot pēc iespējas vairāk romu.
- Būtu labi, ja būtu ģimeņu asistents darbam ar ģimeni un skolu!
- Pozitīvs moments, ka kopā ar mediatoru var apmeklēt ģimenes dzīves vietā, labāk visu izskaidrot.
- Mediatora darbu vērtēju pozitīvi, turpināt iesākto darbu!

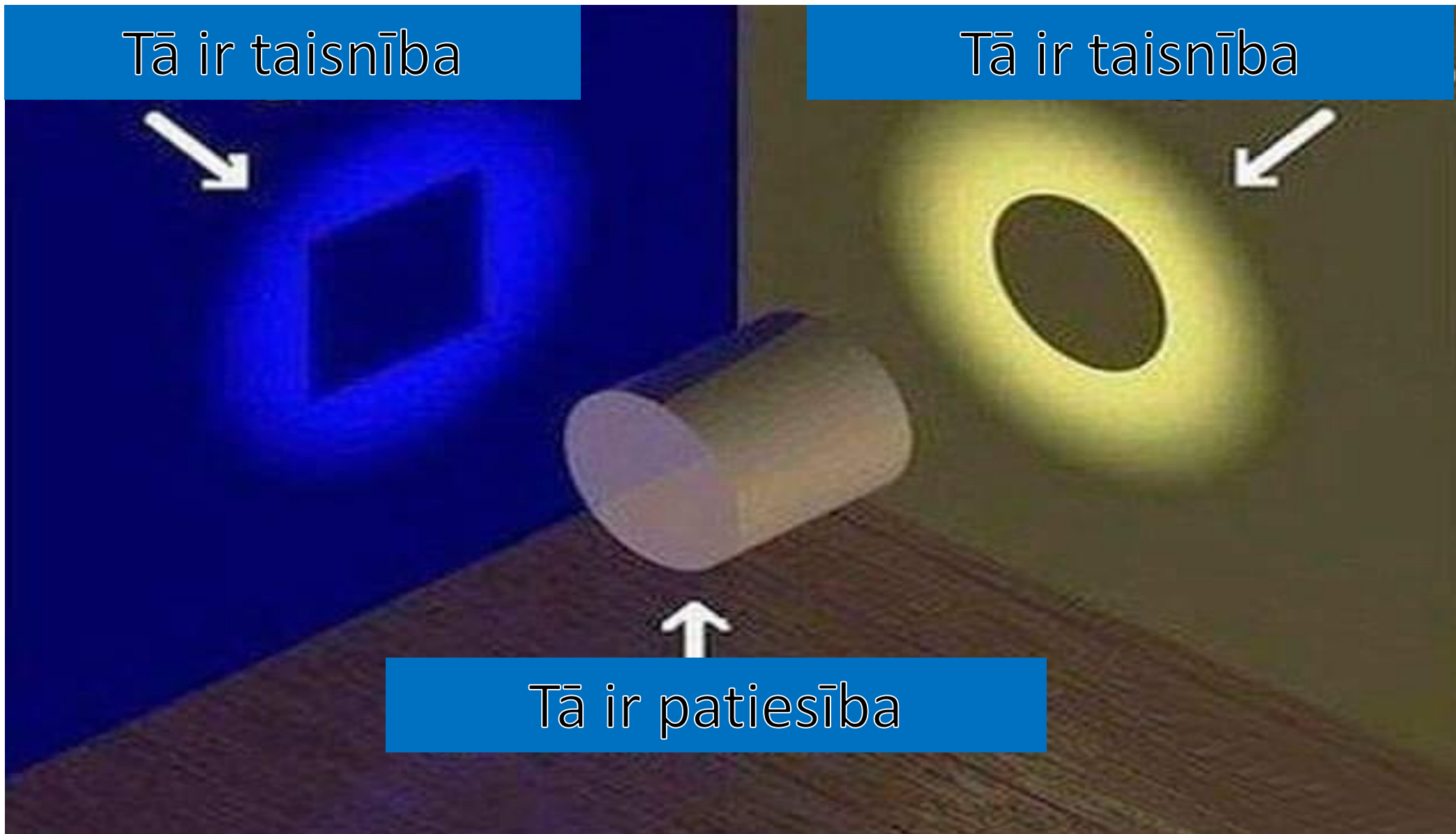
Jautājumi darbam grupās:

- kādi ir jūsu ierosinājumi, priekšlikumi romu **mediatoru darbības attīstībai** pašvaldībās, kur mediators jau strādā,
- kādi ir jūsu ierosinājumi, priekšlikumi romu **mediatoru darbības uzsākšanai** pašvaldībās, kuras grib piesaistīt romu mediatoru

Tā ir taisnība

Tā ir taisnība

Tā ir patiesība

Neļauj, lai tas,
ko tu nevari mainīt, kavētu to,
ko tu vari izdarīt.

[J.Wooden](#)